

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăre Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numele singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Numele singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești

Li-a spus-o!

Sibiu, 31 Octombrie n.

Pe când la Oradea-mare bravii noștri tineri primese și susțin cu adevărată bărbăție o luptă pe cât de grea, pe atât de frumoasă, la Lugoj răsună din rostul unui bărbat cuvinte de o energie și de un avânt tineresc.

Di Coriolan Brediceanu, neclintitul fruntaș bănățean a expus, în sala comitatului Caraș-Severin, în fața unui număr și distins public, în ochii noului comite-suprem, un adevărat program — care cere să fie urmat de noul cârmuitor. Ar fi trebuit să vorbească dl Pogány, expunând un atare program. Nefăcându-l el a făcut-o dl Brediceanu, și — li-a spus-o...

Ar fi să-i luăm efectul, dacă am analiza aci vorbirea dela instalarea noului fișpan în Lugoj. Constatăm numai bucuria și satisfacția ce ni-o procură, și iluziile ce ne deșteaptă pentru viitor.

Coincidența frumoasă a celor două puncte de luptă, ce se urmează, Oradea-mare și Lugojul, ni-se pare într-adevăr de bun augur.

Este cazul de a cita cuvintele nemuritorului Alexandru, scrise din prilejul când s'a făcut desvătarea solemnă a statuii lui Mihail-Viteazul, în fața universității din București:

„Copiii se simt oameni, bătrânii întineresc.

Tinerii noștri din Oradea au dovedit splendid, că nu sunt „copii”, și dl Brediceanu încă protestează de sigur de a fi numărat între bătrâni; și totuși pare-că poetul a caracterizat bine curentul nou, ce este în pornire.

Eată vorbirea ce dl Brediceanu a rostit la instalarea noului comite-suprem (vezi raportul „Dela Lugoj” pe pag. a II-a):

Ilustrisime domnule! Respectul și stima către autoritățile publice și detentorii puterii, pe care noi Românii îl avem așa zicând deodată cu viața, ne îndreptățește, ear' dorul de a înălța acel respect în fața ordinii publice periclitat, ne îndeamnă a ne ridica și noi vocea în acest moment solemn al instalării Ilustrității Tale de comite-suprem al acestui comitat.

Prea însemnatele prerogative, pe cari legea le dă dignității de comite-suprem, — și însuși scaunul acestui comitat binemeritat pentru patrie, din care scaun a presădit în cea dintâi congregație aleasă de popor fericitul Emanuel Gozdu, cel mai sincer propagator al iubirii frățești dintre popoarele patriei noastre, — zic, însuși acest scaun dă o deosebită importanță ilustrei persoane a comitetului-suprem, care-l ocupă.

Mașinăria complicată și împovărată a administrației pretinde dibăcie dela conducătorul ei, pretinde nu numai stricta aplicare a legilor, ci cere, ca din fiecare dispozițiune a comitetului-suprem să respire iubire către popor și scopul final să-i fie fericirea și prosperarea poporului.

Mașinistul de rînd, care prin expansiune prea mare sau prin rugină a stricat o parte din mașină, o poate înlocui cu alta; comite-suprem însă încrederea și iubirea poporului trebuie să o țină vie și în continuu, căci stricată odată nu o mai poate ușor repara.

Știi ce popor ai în acest comitat? În mare preponderanță Români!

Cunoști poporul român?

E blând, respectuos față de lege, cu frica lui Dumnezeu, devotat tronului și patriei!

Nu există pagină glorioasă în istoria patriei, care să nu fie sfințită și cu sângele poporului român.

Nu e lipsă să fie înlocuit cu altul!

Ori-și-unde și ori-și-când poporul român a fost totdeauna un popor conștient de datorințele sale și cu inima gata de jertfă!

Nu-i lipsă a-l straforma.

Popoare cu virtuți cetățenești, ca și poporul român mai pot fi, dar' poare cu mai mari și mai valoroase virtuți nu.

Nu e de lipsă a despoia acest popor de limbă, datini și naționalitate, ci: ocrotit trebuie el în dorul seu de cultură, spriginit în condițiile sale economice; libertate adevărată și drepturi să-i dați și va fi și mai valoros și mai neînfrânt razim al tronului și al patriei, căci conștiința drepturilor și dorul de libertate e deștept în el.

Libertatea și drepturile publice sînt însă încetușate!

Dreptul de întrunire e redus la arbitriu.

Dreptul de alegere la discrețiunea puterii și numai pe canalul designat de sus poate cu umilțință pluti.

Limba și unele drepturi ale naționalităților sînt puse în cartea legilor, dar' această carte cu legi cu tot au astupat-o ordinațiunile și decretule necontrolate.

Libertatea adevărată, egalitatea de drepturi, observarea legii — nu numai că pacifică, dar' și însușește poporul pentru patrie și constituția ei. Prefăcătorile, simularile, mulcomelile și gratificările cumpărat pe singurătate, oameni vremelnici și trecători, dar' nu pot extirpa conștiința națională dintr'un popor. Întocmai precum nu pierie codrul de furtună, fie ea ori-cât de mare și furioasă, deși pică ici-colea chiar și câte un stejar, care e puternic pe din afară, dar' gătușo la miedușă.

Cu enervarea politică, autoritatea publică nu-și câștigă adevărată stimă și vază, ci numai prin morala publică, prin încrederea reciprocă și prin iubirea frățească.

Noi cei-ce ne-am afirmat principiile noastre pururea cu fruntea deschisă și cari pentru aceasta am fost timbrați de trădători, noi nu aflăm în sistemul domnitor nici o garanță pentru acest scop adevărat patriotic.

Cu toate acestea nu am renunțat la speranța, că prin bărbăți curăți, onesti, conștiințioși și cu adevărat patriotism, vom vedea înlocuit acest sistem dezastruos cu altul, prin care se se poate restabili buna înțelegere între cetățenii patriei, se se poate asigura adevărata libertate și se se scutească drepturile cetățenilor.

În speranța, că Ilustritatea Ta vei considera ca una dintre cele mai de frunte probleme ale funcțiunii de comite-suprem, împlinirea acestor dorințe ale noastre, acestor postulate înomise pentru fericirea comitatului nostru, rugăm și noi pe Dumnezeu să vă ajute în realizarea lor, — și cu acestea fii salutată și din partea noastră în scaunul de comite-suprem al comitatului Caraș-Severin.

Sibiu, 31 Octombrie n.

O nouă prigonire. Dl Nicolae Munteanu, fost învățator în comuna Gusu (l. Sibiu), un bătrân de peste 60 ani, este luat în cercetare pentru — „Doina lui Lucaci”. Că băieții de școală din comună au cântat și ei, la timpul seu „Doina lui Lucaci” și i-au auzit gendarmerii, cari s'au grăbit a denunța teribila crimă de trădare. La răspundere a fost luat fostul învățator, care drept că a fost cantor la biserică, dar' se zice că e de cei din școala veche, care de abia va fi știind cele opt glasuri. Bietul bătrân a fost țîrî de mai multe-ori pe la tribunalul din Alba-Iulia. Investigația nu e terminată.

„Politikai Szemle” aduce știrea că episcopii catolici, văzând că li-se cere o sumă mare la regularea congruei, au declarat că nu vor contribui cu nimic la congruă, ci lasă să o reguleze statul dela sine. Se știe, că le cade greu episcopilor catolici, cari sînt mai mult Maghiari decât episcopi, se contribuie bani pentru Valahii; dar' nici nu o mirare, că nu bucuros vor să dea guvernului mijloace, cu cari se dominează asupra clerului. Dacă e ca banii să-i dea episcopii, atunci ar trebui ca ei să și administreze fondurile de congruă.

Tinerimea noastră din Viena către tinerimea din Oradea-mare.

Cătră junimea maghiară.

Colegi!

Seduși prin pilda unor politicieni maghiari nechibzuți, care agitează în contra națiunilor nemaghiare ale patriei noastre comune Ungaria și Transilvania, fie din speculă, fie din șovinism, v'ati lăsat răpiți de pasiunea momentului comitînd în contra fraților noștri, ai colegilor vostri, fapte nevrednice de civi academici culpi.

Ce au greșit frații noștri?

Nimic!

Ei fiii aceluiasi neam și-au petrecut în mod demn, comunicînd frate la frate marea durere ce le sfășia inima.

Ear' voi?

Voi vedeți trădare de patrie deja în împrejurarea, că tinerimea română conversează în dulce limba noastră maternă, că își cântă împreună străvechile melodii naționale. Dar' nu! — numai o ceată de mărginiți ar pute vedea trădare de patrie într'un fapt atât de inofensiv, ear' voi sunteți lamura poporului maghiar; voi nu vedeți trădare de patrie în petrecerea tinerimei române din Oradea-mare, ci susțineți numai că ați vedea-o, spre a apăra patrioți. Adevăratul vostru scop este să contribuiți și voi la maghiarizarea Ungariei. Ei bine, colegi, v'ezut-ați un singur individ, care se-și fi părăsit națiunea sa mamă, siluit fiind? Da, renegați de bunăvoie, din interes ori din speculă, de acestia sînt! renegați cu de-a sila nu puteți să ne arătați însă nici măcar unul!

De 30 de ani deja se nisuesc păriții voștri să ne răpească limba și legea. Mii de mijloace le-au stat la dispoziție și ei nu s'au sfiiț nici chiar de cele mai nevrednice mijloace. Și la ce rezultat au ajuns?

Poporul nostru românesc nu numai că nu a fost desnaționalizat, ci oșlîit prin lupte, jertfe și neajunsuri azi este mai decis decât ori-și-cînd de a lupta neînfrîcat pentru dobîndirea drepturilor sale cele mai elementare.

Colegi! Voi cunoașteți istoria patriei voastre, care este și a noastră, voi știți căte restrînte a îndurat și poporul maghiar dela venirea sa în Panonia și până în zilele noastre.

Cât timp principiile ce l. rege al Ungariei le plantase în inima fiului sen au fost în vigoare, inimici externi ai coroanei S-tului Stefan, nu au putut răsbî, căci împreună cu Maghiarii luptau și națiunile nemaghiare, cînd însă pe timpul reformăției acele principii făcîră loc losincei: „luterani ubicunque erint capiantur et conburantur”, pe atunci Mihail-Viteazul, falnicul erou și rășboinicul Domn român cuceri Transilvania aflînd sprigin nu numai în Români, ci chiar și în Sécui și Maghiari.

Pe cînd natul român, bunul și dreptul rege Matia Corvinul lupta împreună cu Maghiarii: „Nyögte Mátyás bus hadadt Bécsnek büszke vára”.

Viena, în 28 Octombrie n. 1898.

Cand. med. Alexandru de Vaida-

Vocevod.

Ing. Teofil Popovici.

Ing. Cornel Horșă.

Cand. med. Ionel C. Capșa.

Cand. med. Octavian Proștean.

Cand. med. Alexandru A. Corinna.

Cand. med. Alex. Crăciunescu.

Stud. forest. Aurelian Turcan.

Stud. techn. Eugeniu Muntean.

Stud. forest. Arcadie Procopovici.

Stud. forest. Eugen Simionovici.

Cînd însă Maghiarii la 48 încereau să ne răpească puținele drepturi ce le mai posedam, pe atunci fură suprimați Maghiarii prin oștirile austriace cu ajutorul brațelor românești.

Epoca prin care trece de present Ungaria și Transilvania oferă o mare asemănare cu timpul reformațiunii, cum însă pe atunci Luteranii au știut rezista — puțini la număr, căți erau; cum Maghiarii sub bunul împărat Iosif II. nu au putut fi nimiciți și desnaționalizați, astfel nu o să credeți doar', că poporul nostru care de 2 mii de ani trăește pe aceleași plaiuri, contribuind prin fiecare brazdă ce o ară în lanul strămoșesc la bunăstarea și cultura patriei sale, nu o să credeți, că va pute fi reneștat astăzi, cînd prin sforțările brutale de maghiarizare este cuprins de o adîncă amărăciune și aversiune contra a tot ce este maghiar. Și pentru un reneștat doi, pentru defectele acestor ale Nemaghiarilor, ce le câștigați, într'adevăr că ar apăre ridicolă zădarnica încercare de maghiarizare, dacă nu ar produce rezultatele cele mai funeste nu numai pentru noi Nemaghiarii, ci în același timp și pentru întreaga noastră patrie.

Și nu vă sună în urechi îndreptățite plîngerile ale poporului maghiar de pe Alföld, istovit de foame și despoiat prin nelegiuirile autorităților de toate drepturile omenești întocmai ca și poporul nostru?

Încumetându-vă de a face nesocotite încercări de maghiarizare treceți cu vederea cum însuși poporul maghiar din ce în ce e cuprins tot mai mult de cosmopolitism.

Ce voiți? Unde voiți să ne aduceți? Orbiți și seduși prin oameni, care pentru a pute pescui în turbure, vă ațîță în contra neamului românesc, voi atentați în contra bunurilor celor mai sfinte ce le posedă un Român, la dreptul cel mai elementar al fiecăruia om: să vorbească frații noștri dela Oradea-mare în limba românească, să convină amic cu amic.

Știți prea bine, că Românului neamul seu îi este patria și că spoliindu-l de limbă și de lege el ar perde tot ce mai are de pierdut. Voi încercați cu toate acestea să nu mai vorbim și cîntăm nici cînd sîntem noi de noi în dulce noastră limbă. Grijiți să nu aduceți și poporul românesc acolo unde se află socialiștii maghiari, căci vai de țeara aceea, ai cărei cetățeni pot câștiga totul numai ne mai avînd nimic de pierdut.

Aceste am vrut să vi-le spunem în interesul vostru și al nostru. Veți pricepe oare glasul adevărului?

Spre binele patriei comune ar fi! Dacă însă ați desconsiderat buna noastră intenție, atunci nu ați fost vrednici să stăm cu voi de vorbă, atunci v'am apreciat mai presus de cum o meritați.

Stud. med. Titu Perțiu.

Cand. med. Titus Livius Tilea.

Cand. med. Octavian Florea.

Stud. mech. Antonini Traian

Păscuțiu.

Stud. techn. Traian de Sanciati.

Stud. techn. Aurel de Sanciati.

Stud. med. Nicu Dracinschi.

Stud. techn. Orest Procopovici.

Stud. techn. Octavian Coca.

Stud. forest. Teofil Ivanovici.

Stud. med. Adrian Bodnărescu.

Cătră junimea română.

Fraților iubiti!

Pășirea voastră deamă și bărbătească ne-au umplut inimile de bucurie și nespusă satisfacție. Lupta începută prin noi și colegii noștri dela celelalte universități, voi ați continuat-o cu adevărat eroism întrecîndu-ne pe toți.

Voi nu numai că v'ati împlinit datorința de Român pe deplin, prin consecuența voastră finută, ci v'ati învrednicit de recunoștința întregului nostru neam. Lauda voue!

În timpul critic de astăzi, cînd nu numai opresiunea străină se opinește să ne strivească, ci cuprinși de neîncredere, s'au ivit neînțelegeri și scisuni și între noi însine, falnică voastră solidaritate, lipsită de ori-și-ce șovăire, este nespuse de înălțătoare.

Afirmăți-vă dreptul sfînt, stați neclintiti pe baza puternică a forței morale, conștii de importanța mării voastre misiuni, conștii că întreg neamul românesc cu mîndrie își îndreaptă privirile spre voi.

Sîntem abia la începutul luptei, căci cîteva decenii sînt clipe în istoria unui popor. Multe și mari au fost jertfele aduse prin neamul nostru în interesul libertății noastre naționale. Jertfe și mai mari va pretinde viitorul dela noi, căci cauza noastră e mare și mari cauze numai cu jertfe mari se pot câștiga.

Să ne îndreptăm privirile asupra glorioaselor lupte, ce le-au purtat frații noștri din România liberă și frații noștri Italieni! Să ne dăm seama căte jertfe au adus marel popor german și vînjosul popor irlandez pe altarul libertății și se ne aducem aminte cu căta tenacitate au știut lupta chiar contrarii noștri, Maghiarii, în contra domniei străine.

Tenacitatea noastră a fost și este însă mai mare decât aceea a contrariilor noștri. Solidaritatea neamului nostru în momente istorice a fost totdeauna perfectă. Tenacitatea și solidaritatea noastră sînt cele mai sigure garanțe pentru victoria finală a cauzei noastre.

Ear' ei, adversarii noștri, ei nu mai sînt astăzi aceea-ce au mai fost în trecut.

Vitalitatea naționalismului maghiar e slăbită prin elementele străine discompunctoare. Germenele decadentei se desvoaltă grabnic în organismul slăbit al maghiarismului, pe cînd neamul nostru se află în deplină posesiune a forțelor sale virgineale.

Cea mai ilustră dovadă că adevăr grăm a fost atitudinea voastră conștie. Insultele contrariilor noștri nu v'au murdărit ori dejosit, ci v'au ridicat nimbul împlinind aureola eroismului în jurul frunților voastre înălțate.

Fiiți tari și în viitor în conștiința, că serviți cauza sfîntă a adevărului și a dreptății.

Ear' cînd contrarii voștri s'ar încumeta să încerce de a vă nimici, atunci răspundeți cu vorbele ce înverșunatul nostru inimic, Kossuth al lor, le-a scris:

»Cînd volnicia domniei se revarsă zărobitor asupra capului patrioțului, atunci acel cap se ridică falnic, pîtrînd de înălțătorul cuget: Nimici mă poți, dar' convingerea nu'mi-o poți frînge».

Stud. techn. Gavril Barbu de

Bucium.

Stud. ing. Ilariu Sassu.

Stud. forest. Dimitrie Turcan.

Stud. med. Ilie Ganea.

Stud. ing. Marian Romanovici.

Stud. ing. George Vodă.

Silvicult. George Sîrbu.

Stud. ing. Guilelm Vasile Șorban

de Cernesti.

Stud. med. Ludovic L. Russu.

Stud. jur. Mihail Popovici.

Mag. farm. stud. phil. Carol Kónya.

Adresa tinerimei din Graz.

Primim următoarea telegramă:

Graz, 30 Oct. n.

Fraților oradani, vă felicităm pentru deamna voastră finută în fața prigonirilor dușmanilor netrebniți. Nu cedati! căci cauza e sfântă. Noi suntem cu voi.

Tinerimea română.

Echouri din România.

Cele-ce se petrec în Oradea-mare au găsit puternic echou în București; mai ales tinerimea universitară este preocupată mult de această afacere, în care probabil își va ridica cuvântul.

Ziarele înregistrează faptele, cu mult interes și indignate de volnicile provocatoare. Până acum însă puține le apreciază mai deaproape, preocupate fiind cu totul de campania electorală, care s'a pornit pe toată linia. Cel dintâiu ziar care dă atențiunea cuvenită luptei din Oradea-mare este — de mirat — un ziar german: *Bukarester Lloyd*, care în nrul seu de Sâmbătă publică un prim-articol

»Românii și Maghiarii.

Eată articolul din *Buk. Lloyd*.

»De o vreme încoace earăși ferbe între Români din Ungaria și de astădată tinerimea universitară s'a așezat în fruntea mișcării cu entuziasmul ce 'i-l inspiră conștiința de a lupta pentru o cauză dreaptă.

Născut din cauze neînsemnate, acest protest contra maghiarisărei crește din ce în ce și amenință de a lua un caracter războinic într-cât studenții români, în sensul unei telegramme a »Tribunei«, ar fi luat decisiu a înscena o grevă generală, dacă nu se vor lua în considerare dreptele lor cereri.

Drept cauză principală a erupțiunii acestei mișcări trebuie considerată vecinic neobosită năzuință a Ungurilor de a desnaționaliza pe celelalte popoare, ce locuiesc în statul lor. Acest popor nu vrea să înțeleagă odată, că o națiune, mai ales o națiune așa numeroasă ca cea a Românilor, nu poate fi asimilată cu puterea. Românul ține cu tărie la credința lui — aceasta a arătat-o veacurile trecute — ține la școala și comorile lui naționale și cine cearcă să 'i-le răpească e considerat cu drept cuvânt de cel mai mare dușman al lui.

Nu mai când Ungurii vor ajunge în sfârșit la convingerea, că cu buna și cu concesiuni vor câștiga mai mult decât cu actualul sistem de forță al șovinismului, numai atunci vor fi considerați Români ca cetățeni credincioși ai statului lor. Până atunci ei formează un element de acută dușmănie pentru eghe-monii unguri și dușmănos pentru stat, și — ceea-ce agravează tot mai mult chestiunea — un element, a cărui putere numerică și morală nu-i permis să fie bagatelizată.

Astfel când studenții oradani unguri strigă colegilor lor români »Jos cu trădătorii de patrie!«, s-oși aducă aminte, că ei înșiși sunt adevărații trădători de patrie, căci prin purtarea lor șovinistă împing pe colegii lor, cari de altcum ar fi putut să fie foarte buni cetățeni unguri — pe o cale, care trebuie să ducă la ruina statului maghiar.

Alături de a studenții rivalizează profesorii de a provoca pe Români. Sau doară nu e provocare, când — după-cum s'a întâmplat zilele trecute — rectorul academiei de drepturi din Oradea-mare, Dr. Aloisius Bozóky, în o prelegere ținută ascultătorilor din primul an a zis, că tendințele naționaliste din Ungaria nu sunt îndreptățite. Studenții români, ce e drept nu 'i-au rămas datorii cu răspunsul, căci ridicându-se în corpore îi declarară în față ultraistului ungur: »Nu mai suferim ofensă!« și părăsiră cu toții sala. E de sine înțeles însă, că cu astfel de provocări nu se poate sufla mișcarea începută.

Ce privește de altcum părerea dlui Bozóky, că popoarele nemaghiare din Ungaria n'au drept la tendințe naționale — e chestie de discutat. Trebuie să fim în seamă, că Ungurii sunt un popor numeric slab, civilizat nu chiar de multă vreme de aceiași Nemți, pe cari ei voesc să-i desconsidere azi cu atâta mândrie și cu un astfel de popor nu are dreptul de a oprimă pe un popor atât de puternic, nici a-i ataca tot ce are mai scump. Deci dacă Ungurii nu voesc, ca azi sau mâine toate popoarele nemaghiare ale Ungariei împreună să exerceze forță asupra opresorilor de azi, înceteze cu procedeul de maghiarisare forțată de până acum, și caute alte modalități pentru consolidarea țerei ungurești. Șovinismul lor de acum nu le aduce nici un folos, aceasta o dovedește și mișcarea universitarilor din țara lor.

Căci statul unitar nu e absolut necesar pentru prosperarea și înflorirea unei țări; o federațiune a popoarelor încă poate forma un întreg puternic, dacă se bazează pe principii de dreptate și egalitate.

»Bukarester Tagblatt«.

Pe când *Buk. Lloyd* scrie așa de românește, celalalt ziar nemțesc din București, *Tagblatt* a cutezat să insulte pe Români, atribuind mișcarea din Oradea-mare unor »miserabili agitatori... Acest epitet ziarul nemțesc, condus de faimosul Jidan, *Hans Krauss*, îl aplica la Români. Foarte greșit!

Adevărat că mișcarea e pornită de niște agitatori, pe cari ne abținem de a-i califica, dar' ei nu sunt a se căuta printre Români, ci — în cabinetul Bánffy & Jeszenszky.

Eată-ce scrie *Drapelul* despre atitudine ziarului germano-jidan:

»Bukarester Tagblatt ear' se ocupă de chestia națională din Ardeal și ear' atacă studențimea română de dincolo.

În numărul dela 23 Octomvrie st. n. ziarul dlui H. Krauss, amic al dlui Sturdza, publică sub titlul: *Agitațiunile românești* fapte imaginare și calumni la adresa studențimei universitare din Ardeal.

Studenții din capitală au cerut, printr-o delegațiune, explicațiuni dlui Hans Krauss.

În numărul de aseară »Bukarester Tagblatt« revine atribuind cele scrise ziarelor ungurești și face un fel de retractare.

Nimeni nu împedea foia germană să apere interesele coloniei ungare din capitală, dar' Români pot pretinde în țara lor să nu fie injurați de oaspeții dela *Bukarester Tagblatt*.

Sibiu, 31 Octomvrie.

Asboth János, unul dintre politicienii maghiari mai puțin soviniști, a scris o broșură, cătră alegătorii sei, în care între altele zice și următoarele:

»Austria, ca stat unitar exclusiv german, un anachronism lângă imperiul german, n'ar corespunde nici intereselor noastre, nici celor ale dinastiei; tot așa nu ar răspunde intereselor noastre ca Austria să devină un stat slavic«.

Intr'alt loc dl *Asboth* mai scrie:

»Monarchia austro-ungară de azi nu e nici improvisațiune, nici rezultat întâmplător, ci o necesitate istorică«.

După aceea dl *Asboth* zice, că Maghiarii au misiunea europeană de a susține monarchia. Foarte bine! Dar' cum își împlinesc Ungurii misiunea? Crede dl *Asboth* că dacă Austria nu poate fi stat german unitar, Ungaria poate fi stat unitar maghiar? Oare aceasta nu e un anachronism și mai mare?

Lupta frumoasă a tinerilor nostri dela Oradea-mare, deșteaptă entuziasm în toate părțile. Lucru firesc dacă echourile acestei lupte demne răsună mai întâiu din cercurile tinerimei. Tinerimea noastră din Viena le adresează atât lor, cât și »drăgușilor« colegi maghiari niște cuvinte vrednice de atențiune, pe cari le publicăm pe pagina I.

Privim cu mulțumire solidaritatea tinerei noastre generații, care numai bine ne poate aduce și sperăm, că și tinerii nostri dela celelalte universități, își vor ridica glasul alături cu frații lor.

Cronică politică.

Crisa ministerială în Franția.

Crisa nu e sfârșită. Cu formarea cabinetului a fost însărcinat Dupuy, căruia îi va succede în curând a constitui cabinetul. Din noul cabinet va face parte, Delcassé, ca ministru de externe, Freycinet, ca ministru de război, Ribot, ministru de justiție și Lockroy, ministru de marină.

Delcassé a fost ministru de externe și în cabinetul Brisson, asemenea și Lockroy rămâne tot la portofoliul seu. Ribot e aderent al reviziunii. În noul cabinet însă mai interesantă persoană e Freycinet. Se afirmă, că Dupuy a oferit portofoliul de război generalului Saussier, dar' acesta nu 'l-a primit și a zis, că în împrejurările actuale cel mai potrivit este Freycinet. Prin el se dă expresiune supremației puterii civile asupra celei militare. Freycinet a fost mai în urmă ministru la 1892 și atunci tot ministru de război.

Deputații antisemiți au dat un manifest, în care zic, că guvernul Republicii trebuie mântuit de influența jidană și Franția trebuie eliberată de jugul ovreesc.

Presa germană continuă a-și face observările reuțicioase asupra evenimentelor din Franția. Semioficioasă »Post« din Berlin, zice, că Franția de nou »și-a dovedit imbecilitatea politică înaintea Rusiei, ear' de încercări internaționale nu e de temut, chiar Derou-

léde să ajungă prim-ministru, de oare-ce el ar trebui să-și deo seamă de situația nefavorabilă a Franciei.

Chestia Fașoda.

Agencia »Reuter« are știre din Cair, că Marchand a plecat din Fașoda la Cair. Ceialalți Francezi au rămas în Fașoda. Mergerea lui Marchand la Cair a complicat chestia. Din Paris se anunță, că guvernul a fost surprins de acest pas neașteptat al lui Marchand și a fost atins neplăcut.

Procesul Dreyfus.

Curtea de cassatie din Paris, după o pertractare mai lungă a adus Sâmbătă, în 29 l. c. sentența în chestia Dreyfus. Curtea a decis, că cererea pentru revizuirea procesului se poate accepta, dar' în meritul cauzei pe baza actelor ce 'i-s'au prezentat n'a putut lua decisiune și a dispus cercetare de întregire. Cererea procurorului de a se suspende captivitatea lui Dreyfus, curtea deocamdată a respins-o.

Cercetarea de întregire va fi condusă tot de curtea de cassatie. (Ca întregire vezi și scrisoarea particulară, ce primim din Paris. Red.)

Din Franția.

— Scrisoare particulară a »Tribunei«. —

Paris, 28 Octomvrie n.

Opiniunea publică se face cu începutul mai favorabilă lui Dreyfus, mai ales de când s'au cunoscut părerile dlui Manau, procuror general la curtea de cassatie și ale dlui Bard, consilier la aceași curte. Ei au cetit în fața juriilor curței multe piese, al căror text adevărat nu se cunoaște până acum și care dovedesc lămurit, că judecătorii militari au osândit pe Dreyfus și au achitat pe Eszterházy prin mijloace ilegale. Trebuie notat că dl Manau a spus, că curtea de cassatie poate nu numai anula sentența privitoare la Dreyfus, ci poate face însăși și ancheta despre vinovăția lui Dreyfus, ca juzii militari să nu mai poată primi piese nouă neprezentate acusatului. Curtea de cassatie va da sentența probabil luni sau marți. (A dat-o deja. Red. »Tribunei«).

Despre chestiunea »Fașodei« și a războiului cu Englezii, pare-că soluțiunea o să fie pacinică. Maro.

Dela Lugoj.

— Raport special al »Tribunei«. —

Noul comite-suprem. — Instalarea lui.

— O vorbire românească.

— Banchet.

Instalarea dlui Carol Pogány de comite-suprem al comitatului Caraș-Severin s'a întâmplat Joi, în 27 Octomvrie a. c. Instalării 'i-a premers întimpinarea la granița comitatului și primirea la gara din Lugoj, Mercuri, în 26 a. c. Seara au cântat două reuniuni de cântări, neromâne, — puțin și rece — la niște lampioane strălăcioase. Tot se simțea, că nu li-e baș de tot plăcută demnirea, dar' n'ai ce-i face.

Instalarea.

Joi, la 10 ore a deschis vicecomitele Litsek Béla congregațiunea de instalare și s'a ales o comisiune, care a invitat pe noul comite-suprem a veni în sala de ședințe. De față erau Ilust. Sa Nicolae Popea, Ilust. Sa Dr. Dimitrie Radu, Prea S. Sa Filaret Musta, deputații: Pulszky, Szende, Szögyény, Vuia, Br. Harkányi, Szivák, Gränzenstein; comiți-supremi: Dr. V. Molnár (Timiș), El. Pálfi (Venez), Gr. Teleky Géza și o sumedenie de împenați și împintenați. S'a cetit decretul de denumire și a depus jurământul. Apoi a cetit cam cătănește o cuvântare.

După aceea 'l-a salutat protonotarul Dr. Pachomie Avamescu în numele comitatului, — ungurește!

O vorbire românească.

După salutarea protonotarului noul fișpan întreabă dacă mai voeste cineva să vorbească, la ce să ridică membrul *Coriolan Brediceanu* și cu vervă marcantă rostește un discurs în numele Românilor, prin care poentează poziția și dispoziția Românilor. Dl *Brediceanu* a vorbit din inima tuturor Românilor; aplause, »să trăiască« și »éljen« - uri viroase au urmat vorbirii, ear' vorbitorul fu salutată din toate părțile.

Banchetul.

La banchetul ce a urmat membrii partidului național nu au luat parte. Toaste s'au ținut mai multe.

Românește a vorbit deput. *George Serb*, (!) c. *Boroș*, *Barceanu* (»Controla«? Red.) *Rosa*, etc.

Contele Teleki Géza, fostul ministru, 'și-a început toastul seu unguresc cu proverbul în limba românească: »Vorbă multă sărăcie«.

Deputatul *Szivák Imre* a toastat pentru Români, ear' fișpanul cel nou pentru buna înțelegere. — Așa s'a gătat prima ședință și aldămașul.

Să vedem continuarea. X. Y.

1848.

Cronica anului.

Bogdanháza, 27 Octomvrie.

Armata națională maghiară din Bihar bate armata Românilor din com. Crasna.

Sibiu, 28 Octomvrie.

În Ferihaza lângă *Sighișoara* au jefuit Sécuii toate casele Românilor, au prefăcut biserica în grajd de cai, au rupt hainele și cărțile bisericesti, au pus în icoana lui Christos, strigând: am omorât pe D zeul Valahilor; potirul 'l-au spurcat.

În Sân-Craiu, au prins Maghiarii din Aiud pe tribunul *Todoran*, pe care 'l-au jupuit de viu, scoțându-i apoi plumănilor din piept.

Drept mulțumită Români din Blaj îndoaă cu mănăcări pe Maghiarii refuși acolo și pedepsesc aspru pe ori-care frate al lor, care ar cuteza să vatăme pe vre-un Maghiar. (S. B. nr. 116).

Sibiu, 28 Octomvrie.

Comunele Șagor, Săneruș, Șard, Hașfalău, Boiu-mare și Boiu-mic sunt total prădate. În Boiu-mare 'l-au bătut pe preotul, românesc de moarte, smulgându-i părul și barba.

Curdul, Lăslău-rom., Șoimușul-rom., Sân-Mărtin sunt prădate. În Șoimuș au ucis Sécuii peste 30 Români. În Sân-Mărtin abia se mai fi rămas cineva în viață.

În Boiu-mare au siluit Sécuii o femeie care zăcea de leluzie, au spintecat-o apoi ear' pe copilul cel mic 'l-au rupt în bucăți. Pe servitoarea popei au siluit-o până a murit. (S. B. nr. 116).

Chestiuni bisericesti.

Sfințirea bisericeii din Certej.

Ni-se scrie: Sfințirea bisericeii din *Certej-superior* (comitatul Hunedorei) s'a făcut în 23 Octomvrie st. n. Timpul a fost foarte frumos și mult public s'a adunat din vre-o patru comune, țărani, domni și dame, Români și neromâni.

Actul sfințirii 'l-au săvârșit 13 preoți în frunte cu protopopii: I. *Papiu* din Sibiu și *Vasile Pipos* din Hondol. Toate ar fi fost cum ar fi fost, însă una cu părere de rău trebuie să amintesc. Chiar Joi, înainte de sfințire s'a fost petrecut la mormânt trupul prea sfințitului metropolit Miron Romanul.

Atunci când tot poporul credincios român gr-or. trebuie să fie pătuns de durere în aceeași Duminecă, când s'a ținut parastas în toate bisericile din întreaga archidieceasă, în aceeași zi în Certej s'a făcut petrecere cu joc.

Vezi Doamne, ce idee! Noi să nu putem face o sfințire de biserică fără joc? Chiar când trebuie jeli cel mai mare cap al bisericeii nou sfințite, noi atunci seara să dansăm?

Uitasem să amintesc, că petrecerea a fost oprită deja de Vineri de prea onoratul domn protopop Vasile Pipos din Hondol, totuși nu s'au putut reține și au jucat teologii, învățători, preotese și fete de preot până în zori de zi. Dar' să nu uit a șterge afară din listă pe 2 familii care s'au purtat după toată cuviința și n'au participat nici la banchet, nici la petrecerea cu dans seara, ci numai la actul sfințirii în biserică, și anume dl protopop Vasile Pipos cu fiica sa domnișoara Paulina și dl preot gr-ort Petru Mihai cu doamna Gliceria n. Pipos.

Petrecerea cu joc s'ar fi putut amina, atâta ar fi meritat un cap al bisericeii că să fie jeli de fiii sei sufletești. Carnevalul e din destul de lung, ar fi avut timp de dansat damele și domnișoarele din ținut.

O privitoare.

Din diecesa Lugojului.

Ni-se scrie: A apărut acum o nouă serie din circularele iubitelui nostru episcop, Dr. D. Radu. În primul din această serie se face frumoasă amintire de venerabilul Andreiu Pop Liviu, răposat de curând, care a lăsat 10.000 fl. culturai române. Ținutul prelat 'i-a consacrat o pagină vrednică de bătrânul seu consilier. Se anunță apoi un lucru nou pentru diecesa noastră: facerea unui inventar, în care să se oglindeze starea diecesei, în timpul când noul arhieru a luat toiajul cărmuirii în mână. Această dispoziție ne place a crede că înseamnă pregătirea unor lucrări mari, pentru-că altfel n'ar avé înțeles cuvintele următoare ale episcopului nostru:

»Un inventar de felul acesta — se zice în circularul nr. 3167—98 — va pute servi odată ca îndreptar al cel mai sigur spre a se măsura înaintea istoriei, de a cărei judecată, după judecata Domnului, încă datorii suntem a ține seamă toți cei-ce ridicăți am fost la cărma poporului seu — spre a măsura zicem progresul, căci de regres iertat nu ne este a pomeni, ce ar urma prin desfășurarea silințelor noastre întru ocărmuirea acestei diecesi«.

— În administrarea fondurilor se face o mare reformă prin înființarea casei centrale, care va începe activitatea sa la 1 Ian. 1899. Publicarea statutelor ei se va face în consistorul plenar convocat pe 17 Noemvrie n. a. c.

Pentru înființarea »convictului diecesan« se lucră neconținut. În ziua de sf. Dumitru, 7 Nov. n. se vor face colecte în toate bisericile pentru convict.

Parochul din Chernecea *Victor Porufiu* a fost numit paroch și administrator protopopesc în Oravița. Pentru parochia Chernecea e excris concurs cu termenul 25 Noemvrie n.

— Asemenea este excris concurs pentru postul de advocat diecesan, cu termenul 15 Noemvrie n. Condițiunile mai detaliate se pot vedé în cancelaria diecesană.

Cronica zilei.

Sibiu, 31 Oct. n.

Noii canonici din Blaj. În legătură cu notița luată în numerii trecuți, aflăm, că Preaveneratul ordinariat metropolitan în ședința electorală din 8/20 Maiu 1898 a ales de canonic teolog pe Cl. Dr. *Victor Szmigelski*. Din biografia noilor canonici extragem următoarele:

Dr. *Augustin Bunea*, născut în Vad la 1857. A studiat la Brașov, Blaj, Roma, unde a fost chirotonit la 1881, ear' la 1882 a luat doctoratul. La 1888 a fost denumit secretar metropolitan, la 1892 camar secret al Sfinției Sale Papa.

Dr. *Vasile Hossu*, n. în M.-Ogorheiu la 1864. A studiat la Ogorheiu, Reghin, Roma. Primul redactor al »Unirei«. Dela 1888 e profesor de dogmatică la seminar, ear' delă 1892 rector al internatului de băieți.

Dr. *Victor Szmigelski*, născut în Ludoșul-mare la 1858. A studiat la Sibiu, Budapesta, Viena, unde a luat doctoratul la 1883. Dela 1884 e profesor de studii biblice la seminar, delă 1892 redactor al »Unirei«.

Toți trei nou numiți canonici sunt oameni încă tineri și de o calificatie înaltă.

Au făcut călătorii aproape prin întreaga Europa, și au scris opere de valoare aparținătoare literaturii bisericesti.

Societatea »Petru Maior« a tinerimei române din Budapesta s'a constituit astfel în ședința din 10/22 Octomvrie: În comitet, președinte: *Marcu Jantea*, st. fil.; vice-preș.: *Ioan Pop*, st. jur.; secretar: *Ioan Fruma*, st. jurist; notar: *Ioan Lăpădat*, st. fil. și *Aurel Bratu*, st. fil.; controlor: *Tiberiu Brediceanu*, st. jur.; bibliotecar: *Lucian Borcea*, st. jur.; vice-bibl.: *Mihail Navrea*, st. fil. — La comisiunea literară, președinte: *Nicolae Sulică*, st. fil.; referent: *Lazar Tritean*, st. fil. Membri: *Ioan Fruma*, st. fil.; *Ioan Bucur*, st. med.; *Ioan Lăpădat*, st. fil.; *Victor Bontescu*, st. jur.; *Ioșif Enescu*, st. fil. — Membrii comisiunei supraveghetoare sunt: *Roman Rudnean*, st. med.; *I. Pricu*, st. fil. St. Bărbucean, st. med. — Econom: *I. Jantea*, st. jur.

Nou institut de arte grafice în București. Duminecă, în 18 Oct. st. v., s'a făcut inaugurarea noului institut de arte grafice și de editură »Minerva« al dlor *Aurel C. Popovici*, Dr. *George Moroianu*, *George Filip* și *Constantin Tălășescu*. — Urm. noiei întreprinderi cele mai frumoase succese.

Gimnasiul »Tudor Vladimirescu« din T.-Jiu a fost înăugurat la 4 Octomvrie v. cu multă solemnitate, fiind față și ministrul de culte și instrucție publică, dl *Spiru Haret*.

Dotățiunea clerului bucovinean. Cetim în »Patria«: Aflăm din sorginte sigură, că actul referitor la ameliorarea dotățiunei preotești s'a expedit la Viena. Consistorul a cerut în o notă telegrafică ca chestiunea să se trateze de urgență și să se rezolve până cel târziu în 1 Ianuarie 1899.

Totodată aflăm, că deputatul nostru dl Dr. *Țurcan* va interpelă în camera imperială pe ministrul cultelor, dovedind că ameliorarea dotățiunei n'are nevoie de ajutor de stat, ci simplamente de o administrare mai rațională a fondului religios.

Medalie iubilară servitorilor. »Patria« scrie: Se aduce la cunoștința tuturor celor interesați, cumcă acei servitori, cari au servit peste 40 ani (atât la stat, cât și la persoane private), să se anunțe cel mult până la 1 Nov. n. la căpităniile, căror aparțin, spre a primi medalile iubulare.

Andra 8 luni
cel
erlin 8 luni
cel
iena
cel
gio

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe
acțiuni: V. H. Dressanant.

Ne mai pomenit!

Încredințat din partea societății mari franceze, se vând cât mai îngrabă depozitul meu de mărfuri de aici, ofer 41 de obiecte minunate pe prețul uimitor de ieftin

numai 2 fl. 30 cr.

Un orologiu elegant și frumos, dimpreună cu lanț frumos, regulat, sub garanță de un an, 2 bumbi de mângâie mecanice din aur duble, 3 bumbi de cămașă patent, 1 broș elegant de dame, 1 păreche de cercei, din aur francez duble, o brățară de dame, aur de Paris duble, o cravată foarte fină de mătășă pentru domni, un ac de cravată cu brănte artificiale, 3 gulere pentru domni, de ori-ce sistem și măsură, o păreche de Hosenträger-i franțuzești patent, un spî de țigări minunat, un notes fin legat în pânză, o admirabilă cutie de lemnuse franțuzească, un săpun parfumat de toaletă, un preț frumos înel pentru domni cu peatră imitată, tabacheră foarte fină, 10 bucăți converte și 10 bucăți hârtii franțuzești.

Toți 41 articlii eleganti de mai sus au costat mai de mult 16 fl. 65 cr. și acum se pot căpăta, câtă vreme ține proviziunea, cu 2 fl. 30 cr. trimiși înainte, sau cu rambursă postală.

A se comanda prin

[1907] 1-8

Casa de export franceză Salomon Gross
în Krakau, Dietelsgasse nr. 42.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Inbire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50

„Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75

„Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.

„Din goana vieții“, ediția III. (1895). fl. 1.75.

„Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.

„Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.

„Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Ad. nr. 1171/898.

[1896] 2-2

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că dreptul de vînat al comunei Avrîg, se va exarînda prin licitațiune publică pe 6 ani, adică din luna Ianuarie 1899 până la 31 Decembrie 1904

Licitațiunea se va ține în 7 Noiembrie 1898, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală din loc.

Condițiunile se pot vedea în cancelaria comunală din loc.

Avrîg, la 6 Octombrie 1898.

Primăria comunală.

O veduvă

caută un loc ca economă de casă.

Informațiuni mai deaproape la admi
nistrația acestei foi. [1936] 2-2

Vindere de casă și de vinuri.

Casa din Rosenanger nr. 7

se vinde pe lângă preț corespunzător sau eventual cărcima se dă în arîndă.

Tot acolo se află de vânzare 19 buți de vin vechiu, curat și bun, precum și buți goale și alte obiecte pentru aranjarea unei pivnițe.

Informațiuni mai deaproape în Binder-
gasse nr. 6. [1927] 1-8

HOTEL

„La pădurea Carpaților“
RESTAURANT.

[1904] 1-52

Magazin cu coloniale

depon cu vinuri de Drăgășani.

Emilian B. Bratieanu,

București, Calea Griviței 171.

(Casa proprie).

„DETUNATA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții
în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește
6% interese când termenul de abdicere este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termen de abdicere mai scurt de 6 luni
solvăște 5½% interese după depuneri.

[965] 30—

Direcțiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință
să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar
de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare**
poporală a legii amintite. În această **explicare** se vorbește pe larg
despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe
alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus
această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stînd cu dinșii la sfînt în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-
păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recuise de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară

se efectuesc repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.